



ATELIER FRITZ

ALEŠ DEBELJAK

ABECEDA DJETINJSTVA

SA SLOVENSKOG PREVEO BRANKO ČEGEC

ITALIJA

Italija se proteže od Alpa, preko Padske nizine na Apeninski poluotok, a na zemljovidu ima oblik čizme. Stopalo je brdovita pokrajina Kalabrija, a peta niska Apulija. Pripada joj i nekoliko manjih otoka, te dva veća, Sicilija i Sardinija. U staro doba tim su područjem gospodarili Rimljani, koji su vladali mnogim europskim zemljama.

To nisu sjenke netopira, to su zidovi milanske katedrale. U crtačkom studiju, koji nije mansarda i stoji nedaleko odavde, Gallieno Ferri i Sergio Bonelli prepiru se, skiciraju herojske likove, pune oblačice nježnom psovkom i usklicima, karamba, karambita, zemljovid s tajanstvenom tamnom šumom, koja leži u Americi i zavjetuje se Zagoru, dijelimo godinu rođenja, sedam godina kasnije doskočio je do naših kioska, ozbiljno sam ga uzeo čim sam ga opazio, ležao je između Teksa Vlera i Komandanta Marka, nije mi trebalo dvaput reći, izbrojio sam mjesečni džeparac za Lunov magnus Strip, pet svezaka čistog crteža i razgraničujuće crte, grčki torzo, na čelu crna koverca a ispod nje osmijeh, koji ne čini ništa krivo, iz epizode u epizodu, sigurno i zanosno kao kanu, koji u skrovištu ispod vrbika čeka vlasnika, priručan i izdržljiv, slobodan i oh i uopće, zaštitnik šume i živoga svijeta. Što još želiš? Pratioca! Eto ga. Chico Felipe Cayetano Lopez Marti-

nez y Gonzales, žderonja, strašljivac i ljenčina, u slobodno vrijeme meksički hidalgo sa sombrerom, velikim poput potrebe za predrasudom, koju nitko ne priznaje. Što se mene tiče, nije me briga, stvarni nije, što bijelo na crnome više dolazi do izražaja, prijelaze i preskoke registriram po osjećaju, ne pogledom, kojemu prepuštam da pase po naslovnici u četiri boje, kamena sjekira s pojačanom drškom o desnom boku, hlače pripijene, modre vododravne pruge, jedini kompromis: majica ima ovratnik, bez rukava, samo čuperak resica neznana podrijetla, na prsima crni orao mu lebdi u žutom krugu, pištolj u kožnoj navlaci strši na lijevom boku, s kundakom prema naprijed, jer nije revolveraš, ne zanima ga novčana nagrada, ispružen dlan rado podigne u pozdrav, koji se, kada je nužno, promijeni u bojni poklič, Ajaaak, šumski duh sa sjekirom, već su starosjedioci znali odakle su uzeli to ime, hvala, jer nov si svakog mjeseca, hvala, jer ideš do granice između želje i razuma, ponekad blago preko, onda tamo, gdje sam doma.

HRVATSKA

Hrvatska je nabliza susjeda naše republike. Na zemljovidu ima oblik potkove. Sjeverni krak je ravna Slavonija između Save i Drave, a južni primorska Dalmacija. Povezuje ih brdoviti dio koji se izdiže od Save prema





riječkom zaljevu. U unutarnjem nizinskom dijelu zemlja je plodna i ima mnogo obrađenih površina. Tu proizvode pšenicu, kukuruz, šećernu repu, lan i suncokret. Ravnice su pogodne za konjogojstvo.

Kažeš konj, vidim Lipicu, kažeš bungalov, vidim Istru, vidim naselje pod borovima, šljunčanu plažu sa šaćicom pijeska i tuševima, ručnike rasprostrte u zelenoj sjeni, tek ponegdje kakav suncobran ljulja se nad ponosnim vlasnikom, posvuda vječni dah soli, kruh u blagovaonici, karmin crvene bugenvilije s cjetovima velikim poput klarineta glazbenika na pločama ECM, dugi pojasevi ničega osim mirisa mokre ljudske kože, pregrijane betonske staze, kolibe kosog krova od prešanog lima, jedna prostoriya s dva ležaja, ne znam što čovjek može početi, bilo nas je točno četvero, na sjevernoj strani Poreča, ne, bazilku nismo vidjeli s verande, niti kroz prozor bez škura i zavjesa, šivala je djevojka zvijezdu, pjevali smo i mnogo žalosnih istodobno, nije manjkalo sjetnih, sjećanja mogu biti

lažna, no ne i zvuk koji lebdi na večernjem zraku iznad uske trake pijeska, oblizane valovima, nemam više kamo bježati, pridružim se ocu i svjesno otvaramo usta, riba na suhom, čovjek bez sluha, ljubavne i mornarske pjesme smo pjevali, mama, sestra i pridruženi glasovi, skupljali su se ljudi, sramežljivi ispod svjetiljke na vitkom prutu, preostali na vlažnom rubu plaže, golim nogama ukopani u plicak, pjevali smo, njihali se u ritmu zbora, ne znam za druge, no za sebe priznajem da sam zaposlio usnice, napregnuo uši i izoštrio pogled, sa smiješkom mi je otpisala. Ester iz bungalova br. 6, ne miče oči, stoji blizu, diže se miris morske trave i sluzavih algi, ispod površine bih rado zakopao još i ruke i zaronio glavu, na znam, ako ću uopće izdržati i ne zapliviti prema njoj, sada i ovdje, pod nebom prve subote u kolovozu 1973, ali ne, pravo vrijeme bit će sutra, prije podne će na plaži biti manje ljudi i neće trebati pjevati, slobodno ću pristupiti i hiniti suzdržano zanimanje, znam da si iz Zagreba, u koju školu ideš i koji razred, pravi čas bit će sutra, kazna zauvijek: u nedjelju ujutro je otputovala.

PHOTO: ALEKSANDRA ORLIĆ

